

Sygn. akt I ACa 2/18

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 23 listopada 2018 r.

Sąd Apelacyjny w Katowicach I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący :	SSA Ewa Tkocz (spr.)
Sędziowie :	SA Piotr Wójtowicz SA Lucyna Świdorska-Pilis
Protokolant :	Barbara Białożyt

po rozpoznaniu w dniu 23 listopada 2018 r. w Katowicach

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w Z.

przeciwko D. Z.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Okręgowego w Częstochowie

z dnia 19 października 2016 r., sygn. akt I C 333/16,

1) zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że:

a) zasądza od pozwanego na rzecz powódki 130 000 (sto trzydzieści tysięcy) złotych z odsetkami ustawowymi za opóźnienie:

- od 27 maja 2013 r. do 31 maja 2014 r.,

- od 1 listopada 2015 r. do 18 maja 2016 r.,

- od 27 maja 2016 r. do dnia zapłaty,

b) oddala powództwo w pozostałej części,

c) zasądza od pozwanego na rzecz powódki 13 700 (trzynaście tysięcy siedemset) złotych z tytułu kosztów procesu;

2) oddala apelację w pozostałej części;

3) zasądza od pozwanego na rzecz powódki 4 050 (cztery tysiące pięćdziesiąt) złotych z tytułu kosztów postępowania apelacyjnego;

4) nakazuje pobrać od powódki na rzecz Skarbu Państwa-Sądu Okręgowego w Częstochowie 651 (sześćset pięćdziesiąt jeden) złotych z tytułu części nieuiszczonej przez pozwanego opłaty od apelacji.

SSA Lucyna Świdarska-Pilis	SSA Ewa Tkocz	SSA Piotr Wójtowicz
----------------------------	---------------	---------------------

Sygn. akt I ACa 2/18

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem Sąd Okręgowy w Częstochowie „nakazał” pozwanemu D. Z. aby zapłacił powódce (...) Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w Z. 143.013,86 złotych z odsetkami ustawowymi od kwot: 130.000 złotych w wysokości 13 % od dnia 2 maja 2010r. do 31 maja 2014r. i kolejnymi odsetkami ustawowymi za opóźnienie w razie zmiany ich wysokości do dnia zapłaty;

130.000 złotych w wysokości 8 % od 1 listopada do 31 grudnia 2015r., a od 1 stycznia do

18 maja 2016r. w wysokości 7 % i kolejnymi odsetkami ustawowymi za opóźnienie w razie zmiany ich wysokości do dnia zapłaty; 143.013,86 złotych w wysokości 7 % od 27 maja 2016r. i kolejnymi odsetkami ustawowymi za opóźnienie w razie zmiany ich wysokości do dnia zapłaty oraz orzekł o kosztach procesu.

Sąd ten ustalił, że pozwany był zatrudniony w powodowej Spółce na podstawie umowy o pracę w okresie od 13 czerwca 2002r. do 31 października 2015r. na stanowisku Prezesa Zarządu. W dniu 12 grudnia 2005r. wystąpił do Rady Nadzorczej Spółki z wnioskiem o udzielenie pożyczki w wysokości 130.0000 złotych. Pożyczka ta została udzielona 27 grudnia 2005r. Kolejnym wnioskiem z 8 maja 2006r. pozwany zwrócił się o zwiększenie pożyczki do 150.000 złotych. Uchwałą z 8 maja 2006r. Rada Nadzorcza powódki zdecydowała o podwyższeniu pożyczki do wysokości 150.000 złotych od 1 maja 2006r.

i przedłużeniu okresu spłaty całości w 48 ratach miesięcznych, płatnych od 1 czerwca 2006r. z odsetkami 4,5 % w skali roku.

W okresie od czerwca 2014r. do września 2015r. z wynagrodzenia pozwanego dokonywane były potrącenia w wysokości 562,49 złotych, a w październiku 2015r. potrącenie wyniosło 612,21 złotych.

Sąd Okręgowy stwierdził, iż bezspornym jest, że pozwany z tytułu zadłużenia dokonał wpłaty w wysokości 23.943,64 złotych, z czego 3.943,64 złotych zaliczono na poczet odsetek umownych, a 20.000 złotych na poczet spłaty kolejnych rat.

Odnosząc się do podniesionego przez pozwanego zarzutu przedawnienia opartego na podstawie art. 118 k.c., zgodnie z którym roszczenia związane z prowadzeniem działalności gospodarczej przedawniają się z upływem trzech lat, co zdaniem pozwanego spowodowało przedawnienie dochodzonego roszczenia w dniu 2 maja 2013r., Sąd wskazał, że powodowa Spółka w zakresie swojej działalności nie zajmowała się udzielaniem pożyczek bądź kredytów, co wynika z odpisu Krajowego Rejestru Sądowego. W odniesieniu do dochodzonego roszczenia zastosowanie znajduje więc dziesięcioletni upływ terminu przedawnienia.

Z tych względów Sąd Okręgowy uznał, że żądanie objęte pozwem, zgodnie z art.

118 k.c., nie uległo przedawnieniu i w całości zasługuje na uwzględnienie w oparciu o przepis art. 720 k.c.

Należne za opóźnienie odsetki Sąd zasądził od 2 maja 2010r., to jest od dnia wymagalności ostatniej z 48 rat do 31 maja 2014r., gdyż kolejne odsetki od czerwca 2014r. zostały już potrącone pozwanemu z wynagrodzenia za pracę. Ponieważ odsetki były potrącane pozwanemu do października 2015r. zatem następne odsetki zasądzone zostały od 1 listopada 2015r. do 18 maja 2016r., to jest do dnia sporządzenia pozwu w niniejszej sprawie, a kolejne od 27 maja 2016r., to jest do dnia wniesienia pozwu (art. 481 k.c.).

Rozstrzygnięcie o kosztach Sąd oparł na podstawie art. 98 k.p.c. w związku z § 2 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności radców prawnych.

Apelację od powyższego wyroku wniósł pozwany D. Z. zarzucając naruszenie art. 299 k.p.c. z powodu ograniczenia przesłuchania stron wyłącznie do przesłuchania pozwanego, art. 210 § 2¹ k.p.c. wobec nie pouczenia pozwanego o możliwości składania zastrzeżeń do protokołu zgodnie z art. 162 k.p.c., błędne przyjęcie że potrącenia z wynagrodzenia pozwanego dotyczyły spłaty zadłużenia z tytułu pożyczki, oraz nieuzasadnione stwierdzenie, że powodowa Spółka w zakresie swojej działalności nie zajmowała się udzielaniem pożyczek bądź kredytów, a tym samym niezastosowanie krótszego terminu przedawnienia z art. 118 k.c.

W oparciu o podniesione zarzuty skarżący domagał się zmiany zaskarżonego wyroku przez oddalenie powództwa bądź jego uchylenia i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi pierwszej instancji.

Powódka (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Z. w odpowiedzi na apelację wniosła o jej oddalenie i zasądzenie kosztów postępowania apelacyjnego.

Bezpośrednio przed rozprawą apelacyjną, wyznaczoną na dzień 23 listopada 2018r., wpłynął do Sądu Apelacyjnego za pośrednictwem faksu, w dniu 22 listopada 2018r., wniosek pełnomocnika pozwanego o zmianę terminu rozprawy lub „odroczenia bez czynności” wraz z kopią pełnomocnictwa udzielonego przez pozwanego w dniu 19 listopada 2018r., bez prawa udzielenia substytucji.

Wniosek ten Sąd Apelacyjny oddalił, albowiem wskazana w nim przyczyna, a to stan zdrowia pełnomocnika po leczeniu operacyjnym i konieczności dodatkowej rehabilitacji ortopedycznej (k. 286) nie stanowił wydarzenia nadzwyczajnego (naglego) będącego podstawą do odroczenia rozprawy w myśl zasad określonych w art. 214 §1 k.p.c. i utrwalonych poglądów judykatury (por. m.in. wyrok SN z 29.11.2006r., II PK 73/06, LEX 950401; wyrok SN z 1.03.2018r., III PK 19/17, LEX 2496285).

Sąd Apelacyjny zważył:

Apelacja zasługuje na uwzględnienie jedynie w granicach dotyczących przedawnienia części odsetek, zaś w pozostałym zakresie jest nieuzasadniona.

Sąd Apelacyjny podziela i przyjmuje za własne ustalenia Sądu pierwszej instancji dotyczące udzielenia pozwanemu, jako Prezesowi Zarządu powodowej Spółki, pożyczki w wysokości 150.000 złotych z obowiązkiem zwrotu w 48 ratach miesięcznych, płatnych od czerwca 2006r. z odsetkami w wysokości 4,5 % w skali roku. Ustalenia te znajdują oparcie w pismach pozwanego z dnia 12 grudnia 2005r. i 8 maja 2006r. skierowanych do Rady Nadzorczej (k. 14 i 15) oraz uchwale Rady Nadzorczej z dnia 8 maja 2006r. (k. 16). Z tytułu spłaty tej pożyczki pozwany w dniu 31 grudnia 2007r. uiścił kwotę 23.943,64 złotych, z czego 3.943,64 złotych zaliczono na poczet odsetek, a pozostałą część na poczet należności głównej. Wobec braku spłaty dalszej części pożyczki w czasie gdy pozwany był zatrudniony w powodowej Spółce, należne z tego tytułu odsetki były potrącane z jego wynagrodzenia za pracę w okresie od czerwca 2014r. do października 2015r. W związku z tym do zapłaty pozostała należność główna w wysokości 130.000 złotych oraz odsetki ustawowe w wysokości 4,5 % o łącznej wartości 13.013,86 złotych, a nadto odsetki ustawowe za opóźnienie, które nie zostały potrącone z wynagrodzenia za pracę pozwanego.

Odnosząc się do zawartych w apelacji zarzutów dotyczących naruszenia przepisów prawa procesowego, uznać należy, że są one nietrafne. Sąd Okręgowy nie uchybił przepisowi art. 299 k.p.c. ograniczając dowód z przesłuchania stron do przesłuchania samego pozwanego, gdyż dowód taki nie ma charakteru obligatoryjnego. Pozwany składając zeznania potwierdził, że w 2006r. zaciągnął pożyczkę w wysokości 150.000 złotych, której nie spłacał, gdyż miał na utrzymaniu żonę oraz troje dzieci, a jego zarobki kształtowały się w wysokości do 16.000 złotych do 22.000 złotych brutto (k. 113-114). Twierdzenia, że dowód z przesłuchania osoby uprawnionej do reprezentowania powódki miał na celu wykazanie, że dochodzona pozewm pożyczka udzielona została w związku z działalnością gospodarczą powodowej Spółki są bezzasadne.

Przedmiot działalności prowadzonej przez powódkę wynika z odpisu Krajowego Rejestru Sądowego, a wśród wymienionych tam czynności brak jest usług związanych z udzielaniem pożyczek bądź kredytów (k. 10). Okoliczność, że § 28 ust. 1 pkt 2 umowy Spółki regulował kwestie związane z udzielaniem pracownikom lub konsultantom pożyczek i zaliczek (k. 149), wskazuje wyłącznie na możliwość ich zaciągania w ramach funduszu socjalnego, nie zaś w związku z prowadzoną działalnością gospodarczą. Świadczy o tym m.in. krąg osób uprawnionych do otrzymania pożyczki lub zaliczki. Nie zachodziła także potrzeba złożenia zastrzeżeń do protokołu w trybie art. 162 k.p.c., gdyż na rozprawie w dniu 12 października 2016r. Sąd Okręgowy nie oddalił żadnych wniosków dowodowych pozwanego (k. 113-114).

Wobec powyższego, pozbawiony racji jest zarzut skarżącego dotyczący naruszenia art. 118 k.c., gdyż udzielona przez powódkę pożyczka ulegała przedawnieniu po upływie lat dziesięciu. Skoro termin spłaty pierwszej raty określony został na dzień 1 czerwca 2006r., a pozew w niniejszej sprawie wniesiony został w dniu 27 maja 2016r. (k. 78), zaś wpłacona przez pozwanego kwota 20.000 złotych zaliczona została na poczet pierwszych sześciu rat i częściowo siódmej, dochodzone pozewm roszczenie główne nie uległo przedawnieniu.

Częściowo przedawnione zostały natomiast odsetki, które jako świadczenie okresowe przedawniają się z upływem lat trzech (art. 118 k.c.). Przedawnieniu uległy zatem odsetki do dnia 26 maja 2013r. wobec czego dochodzone pozewm żądanie uzasadnione jest w zakresie roszczenia głównego w wysokości 130.000 złotych z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od 27 maja 2013r., z wyłączeniem okresów w jakich odsetki te były potrącane z wynagrodzenia pozwanego.

Twierdzenia pozwanego jakoby odsetki były potrącane z przysługujące mu wynagrodzenia za pracę bez jego wiedzy i zgody nie zasługują na wiarę. Pozwany zatrudniony był w powodowej Spółce na stanowisku Prezesa Zarządu wobec czego miał bezpośredni wgląd do całej dokumentacji Spółki, w tym również finansowej. Potrącane odsetki powodowały obniżenie należnego wynagrodzenia, co także nie mogło ująć jego uwadze. Twierdzenia te pozostają zresztą bez znaczenia, gdyż w wyniku potrącenia odsetek ograniczone zostało roszczenie z tego tytułu.

Nie sposób także uznać by strony uzgodniły, że wynagrodzenie pozwanego ulegnie obniżeniu na skutek udzielenia mu pożyczki. Wynagrodzenie pozwanego uległo ograniczeniu do 16.000 złotych dopiero w latach 2009-2010, a w następnym okresie wzrosło już do 20.000 złotych. Rada Nadzorcza Spółki w podjętej w dniu 8 maja 2006r. uchwale podwyższającej udzieloną pozwanemu pożyczkę do kwoty 150.000 złotych nie obniżyła w związku z tym wynagrodzenia, wydłużyła natomiast okres jej spłaty do 48 rat (k. 16).

Wobec tego apelacja nie powołuje żadnych okoliczności, które skutecznie podważyłyby stanowisko Sądu pierwszej instancji, że udzielona pozwanemu pożyczka nie była związana z działalnością gospodarczą powodowej Spółki. Podniesiony przez pozwanego zarzut przedawnienia odniósł natomiast skutek odnośnie do części dochodzonych odsetek, które jako roszczenie okresowe przedawniają się z upływem lat trzech.

Z tych przyczyn Sąd Apelacyjny, na mocy art. 386 §1 k.p.c., zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że zasądził niespłaconą należność z tytułu pożyczki (130.000 złotych) wraz z nieprzedawnionymi odsetkami, a w pozostałej części apelację oddalił (art. 385 k.p.c.).

O kosztach postępowania za pierwszą instancję orzeczono po myśli art. 100 k.p.c. w związku z §2 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych. Na koszty te składa się kwota 6.500 złotych – opłata stosunkowa od zasądzonej kwoty 130.000 złotych oraz 7.200 złotych z tytułu wynagrodzenia pełnomocnika strony powodowej.

Koszty postępowania apelacyjnego uzasadnia art. 100 k.p.c. w związku z §2 pkt 6 i § 10 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 30 października 2016r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie opłat za czynności radców prawnych, na które składa się wynagrodzenie pełnomocnika powódki.

O kosztach na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Częstochowie orzeczono zgodnie z art. 113 ust. 1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych. Na koszty te składa się opłata stosunkowa od oddalonego, w wysokości 13.014 złotych, roszczenia.

Z tych względów orzeczono jak w sentencji.

SSA Lucyna Świdarska-Pilis	SSA Ewa Tkocz	SSA Piotr Wójtowicz
----------------------------	---------------	---------------------